

general, la coordinació de la formació lingüística del personal i de la normalització del Departament». També es descriuen les funcions de la Secció de Normalització Lingüística i Documentació, que són semblants a les descrites més amunt en el Decret 112/1991.

Esmentem, encara, aquests altres textos apareguts al DOGC:

Acord de 30 de maig de 1990 (DOGC núm. 1313, de 4 de juliol), pel qual s'ordena la inscripció i publicació del Conveni col·lectiu de treball d'àmbit de la Comunitat Autònoma de Catalunya per a la indústria metal·logràfica. En l'article 36 d'aquest Conveni es diu el següent: «*Bilingüisme*. El conveni present es redacta en els dos idiomes oficials de Catalunya, català i castellà, a fi de potenciar la realitat del bilingüisme, per la qual cosa, quant a l'empresa, s'articularen, així mateix, les mesures oportunes, com la doble redacció d'avisos, notes, comunicacions, etc.»

Resolució de 26 de febrer de 1991 (DOGC núm. 1414, de 4 d'abril), del Departament de Benestar Social. Convocatòria per a la concessió de cinc borses d'estudi per participar en el curs de postgrau del Programa Erasmus en educació d'adults. «Annex 1. *Bases*. 2. *Requisits*. Atès que la llengua que es fa servir al curs és l'anglès, l'alumne ha de demostrar mitjançant una prova escrita i una entrevista oral el coneixement suficient de la llengua esmentada per poder seguir-lo amb aprofitament».

I.2. ESTAT ESPANYOL (BOE de l'1 de juliol de 1990 al 30 de juny de 1991) per Joan RAMON SOLÉ I DURANY

En aquest apartat cal destacar la Llei 7/1991, de 21 de març (BOE núm. 70, del 22), per la qual es crea l'Institut Cervantes, de la qual reproduïm, per la seva importància, una part de l'exposició de motius i tot el títol primer:

LEY 7/1991, DE 21 DE MARZO,
POR LA QUE SE CREA EL INSTITUTO
CERVANTES

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

La presencia exterior permanente y activa es objetivo estratégico de los países más avanzados. La difusión del conocimiento de la lengua y la expansión e influencia de la cultura son instrumentos que permiten dar coherencia y sentido a la acción exterior del Estado, en especial de aquellos Estados de larga historia, lengua universal y vieja cultura. Cultura y lengua recogen los trazos más profundos de la propia identidad, reflejan una sensibilidad particular y rezuman una cierta concepción de la realidad, unitaria y plural a la vez.

Los esfuerzos dedicados a su difusión y a la elevación de la calidad de ésta ayudan a perfilar y proyectar la imagen del país en el mundo, favorecen los intercambios, incluso los económicos y comerciales, y contribuyen a la construcción de un mundo basado en relaciones de comprensión y de conocimiento mutuos.

España posee entre sus lenguas una de las más extendidas del mundo y atesora un acervo cultural de primerísima magnitud que hoy día es compartido por una gran comunidad cultural y lingüística, la comunidad hispana. Son varios los factores que hoy explican la creciente solicitud del estudio del Español y del conocimiento de nuestra común

y diversa cultura. Así la vitalidad y pujanza de la comunidad hispanohablante, en la que España ocupa un lugar singular, o la gradual recuperación de un papel significativo en el concierto internacional.

La respuesta a tan favorable situación exige acciones más decididas que las llevadas a cabo hasta ahora. Una de ellas es la puesta en marcha de un organismo especializado, capaz de dar en cantidad y calidad un impulso distinto y mayor al conocimiento del Español. La presente Ley crea con este propósito el Instituto Cervantes. A semejanza de prestigiosas Instituciones de países de nuestro entorno, el Instituto Cervantes asumirá como objetivo primordial la difusión del Español, incardinándola en el marco general de la acción exterior del Estado. En orden a su más eficaz actuación realizará por sí o coordinará las competencias hasta ahora ejercidas en este campo por otros órganos de la Administración y de manera singular por los Ministerios de Asuntos Exteriores, Educación y Ciencia y Cultura. (...)

El Instituto Cervantes atenderá de forma especial a los hispanistas, los filólogos o los profesores de lengua española por ser mediadores principales en el conocimiento y difusión de la lengua y de la cultura. Aspira, además, a extender el interés por la cultura y por la lengua a todos los ciudadanos de los países en que radiquen sus Centros, tratan-

do de irradiar su acción sobre el conjunto de la sociedad. Por este camino, contribuirá a transmitir y definir una imagen de España que combine la percepción de un rico patrimonio histórico con los rasgos de la moderna sociedad española.

Cualquier momento es oportuno para emprender tareas de esta índole. En el presente la oportunidad es aún más clara porque la situación internacional se distiende y la cooperación entre naciones adquiere, y adquirirá aún más, un renovado empuje. Y ningún momento podría alcanzar mayor fuerza simbólica que el de las vísperas de 1992, año del V Centenario de la publicación de la Gramática de Nebrija y de la transformación del castellano en lengua universal.

TÍTULO PRIMERO

Naturaleza y funciones

Artículo 1. Bajo el Alto Patronato de S.S.M.M. los Reyes de España, se crea el Instituto Cervantes para la promoción y difusión del Español, como entidad de Derecho público de las previstas en el artículo 6.º, 5) de la Ley General Presupuestaria.

Artículo 2. El Instituto Cervantes es una entidad pública sin ánimo de lucro, con personalidad jurídica propia y capacidad de obrar

para el cumplimiento de sus fines, que ajustará sus actividades al ordenamiento jurídico privado.

El Instituto estará adscrito al Ministerio de Asuntos Exteriores. Se regirá por la presente Ley y las disposiciones que la desarrollen, por la Ley General Presupuestaria y por las demás disposiciones del ordenamiento jurídico que le resulten aplicables.

Artículo 3. 1. Son fines del Instituto Cervantes:

a) Promover universalmente la enseñanza, el estudio y el uso del español y fomentar cuantas medidas y acciones contribuyan a la difusión y la mejora de la calidad de estas actividades.

b) Contribuir a la difusión de la cultura en el exterior en coordinación con los demás órganos competentes de la Administración del Estado.

2. En sus actividades, el Instituto Cervantes atenderá fundamentalmente al patrimonio lingüístico y cultural que es común a los países y pueblos de la comunidad hispanohablante.

Artículo 4. Para el cumplimiento de sus fines el Instituto Cervantes, por iniciativa propia o en colaboración con terceros, podrá:

1. Crear centros, promover y organizar cursos para la enseñanza del Español.

2. Organizar las pruebas de verificación del conocimiento del Español, para la obtención de los diplomas oficiales expedidos por el Ministerio de Educación y Ciencia, en los términos que éste regule.

3. Fomentar y realizar acciones encaminadas a la difusión del Español, en particular a través de los medios de comunicación social y medios audiovisuales, a la formación del profesorado y a la edición de materiales de apoyo a la enseñanza de la lengua.

4. Fomentar la investigación del Español y su enseñanza y actuar como órgano de cooperación y asistencia para los hispanistas y centros extranjeros de investigación.

5. Llevar a cabo actividades culturales, en todas sus manifestacio-

nes, de acuerdo con los fines del Instituto.

6. Establecer convenios y, en su caso, protocolos de colaboración con Universidades y otras instituciones, públicas o privadas, nacionales o extranjeras, que se dediquen a idénticos o similares fines.

7. Realizar cualesquiera otras actividades conducentes al cumplimiento de sus fines.

Artículo 5. El Instituto Cervantes actuará en el marco general de la acción exterior del Estado y coordinará sus actividades con cuantas realicen las Administraciones públicas o cualesquiera otras instituciones orientadas a los fines del Instituto.

Queda clar en què es pot traduir la terminologia, el contingut i els principis expressats per la Constitució, pel que fa al règim lingüístic, als quinze anys de la seva promulgació.

Per complementar aquesta informació, cal esmentar el Reial Decret 532/1991, de 12 d'abril (BOE núm. 91, del 18), que nomena consellers del Consell d'Administració de l'Institut Cervantes.

Cultura

Pel que fa a aquest àmbit, cal esmentar dues ORDRES de 22 de febrer de 1991 (BOE núm. 51, del 28). La primera comporta ajuts financers a la inversió en el sector del llibre, i vol constituir un suport a totes aquelles empreses que fan possible el manteniment, creixement i difusió de la cultura escrita en qualsevol de les llengües espanyoles. La segona fa pública la normativa d'ajuts al sector del llibre espanyol, i en preveu per a la traducció d'obres d'autors espanyols entre les llengües oficials espanyoles

(art. 1.b). L'article 17.1 preveu que «La Direcció General del Llibre i Biblioteques proposarà la concessió d'ajuts a la traducció entre les diferents llengües oficials espanyoles per a la necessària intercomunicació de les distintes cultures que conformen el llegat cultural espanyol».

Una Resolució de 25 de febrer de 1991 (BOE núm. 109, de 7 de maig), convoca ajuts a l'edició d'autors espanyols i a la traducció d'obres d'autors espanyols entre les llengües oficials espanyoles. Encara, cal esmentar l'Ordre, també del Ministeri de Cultura, de 3 d'abril de 1991 (BOE núm. 110, de 8 de maig), de desplegament del que disposa el Reial Decret 2332/1983, d'1 de setembre, pel qual es regula la venda, la distribució i l'exhibició pública de material àudio-visual. L'article 2 d'aquesta Ordre diu el següent: «1. Per a l'obtenció del certificat de qualificació per edats de l'obra audiovisual, a què es refereix l'article 1r. del Reial Decret 2332/1983, d'1 de setembre, l'interessat, degudament inscrit en el Registre d'Empreses Cinematogràfiques de l'Institut de Cinematografia i de les Arts Audiovisuales, presentarà instància, ajustada al model oficial [només figura en castellà, com és habitual (annex 1)], a la qual s'acompanyarà: (...) c) Sinopsi de l'argument i text complet dels diàlegs en la seva llengua original, i, si s'escau, traducció fidel d'ells al castellà».

Ensenyament i universitats

En aquest àmbit cal destacar la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre (BOE núm. 238, del 4 d'octubre), per la qual s'aprova la Llei d'ordenament general del sistema educatiu (LOGSE), que fa aquestes referències a les llengües de l'Estat:

«Article 1.1: El sistema educatiu espanyol, configurat d'acord amb els principis i els valors de la Constitució, i assentat en el respecte als drets i les llibertats que hi són reconeguts i en la Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, s'orientarà a la consecució de les finalitats següents previstes en la llei esmentada: (...) e) La formació en el respecte de la pluralitat lingüística i cultural d'Espanya (...).

»Article 4.2: El Govern fixarà, en relació amb els objectius, expressats en termes de capacitats, continguts i criteris d'avaluació del currículum, els aspectes bàsics d'aquest que constituïran els ensenyaments mínims, amb la finalitat de garantir una formació comuna de tots els alumnes i la validesa dels títols corresponents. Els continguts bàsics dels ensenyaments mínims, en cap cas requeriran més del 55 per cent dels horaris escolars en les Comu-

nitats Autònomes que tinguin llengua oficial diferent del castellà, i del 65 per cent per a aquelles que no la tinguin. [Traducció estrictament literal] (...).

»Article 13: L'educació primària contribuirà a desenvolupar en els nens les capacitats següents: a) Utilitzar de manera adient la llengua castellana i la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma (...).

»Article 14: Les àrees d'aquest nivell educatiu [primària] seran les següents: (...) d) Llengua castellana, llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma corresponent i literatura (...).

»Article 19: L'educació secundària obligatòria contribuirà a desenvolupar en els alumnes les següents capacitats: a) Comprendre i expressar correctament en la llengua cas-

tellana i en la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma textos i missatges complexos, orals i escrits (...).

»Article 20: 2. Seran àrees de co-neixement obligatòries en aquesta etapa [secundària obligatòria] les següents: (...) e) Llengua castellana, llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma corresponent i literatura (...).

»Article 26: El batxillerat contribuirà a desenvolupar en l'alumne les capacitats següents: a) Dominar la llengua castellana i la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma (...).

»Article 27: Seran matèries comunes del batxillerat les següents: (...) Llengua castellana, llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma corresponent i literatura (...).»

A més, l'article 50 d'aquesta Llei integra el capítol II que duu per títol «De les ensenyances d'idiomes». Les disposicions d'aquest període que despleguen aquesta Llei i que hem trobat que fan referència a aspectes lingüístics són els Reials decrets 1006 i 1007 de 14 de juny de 1991 (BOE núm. 152, del 26), pels quals s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'Educació Primària i Secundària Obligatòria, respectivament. Atès que les al·lusions a la diversitat lingüística de l'Estat són paral·leles, les reproduïm conjuntament:

Prèambul: «Els continguts bàsics i el seu corresponent horari escolar estan fixats d'acord amb l'art. 4.2 de la LOGSE (*vide supra*), de forma que no requereixen més del 55 per cent de l'horari escolar per a les Comunitats Autònomes amb llengua oficial diferent del castellà, i del 65 per cent per a aquelles que no la tenen.»

Article 2 del Decret 1006: «Amb la finalitat de desenvolupar les capacitats a les quals es refereix l'article 13 de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, els alumnes hauran d'assolir els objectius següents al llarg de l'Educació Primària: a) Comprendre i produir missatges orals i escrits en castellà i, si s'escau, en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, atenent diferents intencions i contextos de comunicació, com també comprendre i produir missatges orals i escrits senzills i contextualitzats en una llengua estrangera (...).»

Article 2 del Decret 1007: «Amb la finalitat de desenvolupar les capacitats a les quals es refereix l'article 19 de la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, els alumnes hauran d'assolir els objectius següents al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria: a) Comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en castellà, si s'escau, en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, i almenys en una llengua estrangera, utilitzant-los per a comunicar-se i per organitzar els propis pensaments i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge.» (...)

Article 3 de tots dos reials decrets: «D'acord amb el que estableix l'article 14 [20] de la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, les àrees de l'Educació Primària [Secundària Obligatòria] seran las següents: (...) d) e) Llengua castellana, llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma corresponent i Literatura.»

A continuació, en dos annexos per cada reial decret, s'especifiquen els aspectes bàsics del currículum i l'horari escolar corresponents als continguts bàsics dels ensenyaments mínims, als quals es refereix l'article 4.2 esmentat més amunt de la Llei orgànica 1/1990. Hi ha dos apartats en els annexos I que s'intitulen «Llengua castellana i Literatura» i «Llengua castellana i Literatura per a les comunitats amb llengua oficial distinta del castellà» en el Reial Decret 1006, i incomprensiblement «Llengua i Literatura» i «Llengua i Literatura per a les comunitats amb llengua oficial distinta del castellà» en el Reial Decret 1007. En un paràgraf de la introducció de tots quatre apartats es diu de forma idèntica que «En tot cas, els alumnes han d'apreciar les diferents varietats lingüístiques, tant les existents entre diferents llengües, com les de distints grups en l'ús d'una mateixa llengua, apreciand fins i tot aquelles varietats que potser estan culturalment desvalorades, però que compleixen les funcions representativa i comunicativa dintre d'un determinat medi social. També, i sobretot, l'alumnat ha de valorar les altres llengües d'Espanya que coexisteixen oficialment amb el castellà. En aquest sentit, l'educació ha d'afavorir el coneixement i l'apreupament de la realitat plurilingüe i pluricultu-

ral d'Espanya; i, a partir d'això, la valoració positiva de la varietat de les llengües que es parlen al món». Uns altres dos apartats d'aquest annex s'intitulen «Llengües estrangeres» i «Llengües estrangeres per a les Comunitats amb llengua oficial diferent del castellà», respectivament.

Pel que fa a l'ensenyament cal esmentar, així mateix, la Resolució de 8 d'abril de 1991 (BOE núm. 95, del 20) de la Secretaria de Estat d'Educació, sobre l'aplicació de l'Ordre de 8 de juny de 1988 (RLD núm. 12, p. 248), per la qual es regula amb caràcter experimental la incorporació del segon idioma estranger al pla d'estudis vigent als Centres de Batxillerat. Aquesta resolució pretén fer front a alguns problemes que planteja l'aplicació de l'ordre de 1988.

L'Ordre de 4 de juny de 1991 (BOE núm. 136, del 7), per la qual es regula l'obtenció del títol de Graduat Escolar mitjançant la realització de la prova de maduresa, per als qui hagin ultrapassat l'edat d'escolaritat obligatòria, té aplicació dintre del territori de gestió directa del Ministeri d'Educació i Ciència, i per tant afecta les Illes Balears. S'hi preveu que les proves incloguin les matèries «Llengua castellana» i «Llengua estrangera», entre altres, però no es parla enlloc de la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma.

Pel que fa a la funció pública docent, vegeu l'apartat corresponent en l'epígraf *funció pública*.

Etiquetatge i retolació

En aquest àmbit els òrgans centrals de l'Estat continuen imposant el castellà sistemàticament mitjançant les normes sectorials. Destaquem la Llei 25/1990, de 20 de desembre (BOE núm. 306, del 22), del medicament. En el seu article 19.1 diu el següent: «El titular de l'especialitat farmacèutica proporcionarà informació escrita suficient sobre la seva identificació, indicacions i precaucions a observar en el seu ús. Els textos es presentaran, almenys, en la llengua espanyola oficial de l'Estat.»

També s'imposa l'ús del castellà en les etiquetes dels productes que regula el Reial decret 162/1991, de 8 de febrer (BOE núm. 40, del 15), pel qual es modifica la Reglamentació tècnico-sanitària per a la fabricació, comercialització i utilització dels plaguicides (punt cinquè), i en algunes de les indicacions de les etiquetes dels productes que regula el Reial decret 475/1991, de 5 d'abril, (BOE núm. 86, del 10), pel qual es modifica la Reglamentació tècnico-sanitària de productes cosmètics, aprovada pel Reial decret 349/1988, de 15 d'abril (punt tercer). Si bé considerem que

cap de les disposicions que imposen el castellà en l'etiquetatge de productes comercials no és aplicable a Catalunya en virtut de la Sentència del Tribunal Constitucional 69/1988, de 19 d'abril (reproduïda en part en la *Crònica* del número 11, p. 301 a 309), aquesta inaplicabilitat encara és més clara en el cas de les disposicions en matèria de cosmètics per raó del Decret 180/1988 referenciat en la *Crònica* del número 13 d'aquesta REVISTA (p. 224).

Cal lamentar també l'Ordre de 8 d'abril de 1991 (BOE núm. 87, de l'11), per la qual s'aprova la Instrucció tècnica complementària MSG-SM-1 del Reglament de seguretat en màquines, aprovat per Reial decret 1495/1986, de 26 de maig (BOE núm. 173, de 21 de juliol). L'annex tercer de l'Ordre imposa l'ús almenys del castellà en les plaques, etiquetes i instruccions d'ús que s'indiquen a l'article 14 del Reglament. Aquest Reglament, aprovat pel Reial decret citat, no va ser esmentat quan esqueia en aquestes *Cròniques*, i per tant ho fem ara. L'apartat que imposa l'ús del castellà diu el següent:

«Capítol IV

»Identificació de la màquina i instruccions d'ús

»Art. 14. Plaques, etiquetes i instruccions d'ús.

»1. Tota màquina, equip o sistema de protecció inclòs en aquest Reglament i les seves ITC ha d'anar acompanyat d'unes instruccions d'ús esteses pel fabricant o importador, en les quals figuraran les especificacions de manutenció, instal·lació i utilització, com també les normes de seguretat i qualsevol altres instruccions que de forma específica siguin exigides en les corresponents ITC.

»2. Aquestes instruccions (...) estaran redactades almenys en castellà (...).

»3. Portaran, a més, una placa en la qual figuraran, pel cap baix, les dades següents, escrites almenys en castellà:

Nom del fabricant.

Any de fabricació i/o subministrament.

Tipus i número de fabricació.

Potència en KW.

Contrasenya d'homologació, si escau.

»Aquestes plaques seran fetes de materials duradors i es fixaran sòlidament, procurant que les seves inscripcions siguin fàcilment llegibles un cop la màquina estigui instal·lada».

Com en el cas dels cosmètics, tampoc considerem vigents a Catalunya aquestes disposicions gràcies a l'Ordre de 18 de febrer de 1986 reproduïda en la *Crònica* del número 8 d'aquesta REVISTA (p. 213).

També trobem una disposició en el mateix sentit en l'Ordre de 14 de juny de 1991 (BOE núm. 146, del 19) sobre productes fertilitzants i afins: «Annex VI.6. L'etiqueta, les inscripcions que figurin en l'envàs i els documents que els acompanyin hauran d'estar redactats, si més no, en la llengua oficial de l'Estat.» D'altra banda trobem, com en ocasions anteriors, unes referències indirectes a la llengua mitjançant remissions al Reial decret 1122/1988, de 23 de desembre, que imposa l'ús del castellà en l'etiquetatge dels productes alimentaris (RLD núm. 13, p. 225 i 226). Així el Reial decret 1346/1990, de 26 d'octubre (BOE núm. 268, de 8 de novembre), pel qual es modifica l'apartat 1 de l'article 22, sobre etiquetatge, i deroga altres diversos apartats de la Reglamentació especial per a l'elaboració, circulació i comerç del whisky, aprovada pel Decret 644/1973, de 29 de març, pel que fa al nou article 22.1 diu que «l'etiquetatge dels productes objecte de la presente reglamentació és regirà pel que disposa la norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris envasats, aprovada pel Reial decret 1122/1988, de 23 de setembre». En un sentit semblant s'expressa el Reial decret 1477/1990, de 2 de novembre (BOE núm. 280, del 22), pel qual s'aprova la Reglamentació tècnico-sanitària dels perfums que s'utilitzen en els productes alimentaris i dels materials de base per a la seva producció, que diu, en el seu article 8.4, que «l'etiquetatge dels envasos dels perfums destinats a la venda al consumidor final, com també per als subministrats als restaurants, hospitals i altres establiments i col·lectivitats similars, compliran el que disposa el Reial decret 1122/1988 (...)» esmentat.

L'Ordre de 28 de desembre de 1990 (BOE núm. 20, de 23 de gener de 1991), per la qual s'actualitza el Reglament nacional per al transport sense riscos de mercaderies perilloses per via aèria, estableix el següent: «Capítol 6.3. Idiomes aplicables a les marques. En el transport nacional i en l'internacional amb origen a Espanya, s'usarà el castellà en totes les marques relacionades amb les mercaderies perilloses. Nota 1. En el transport internacional s'hauria d'usar l'anglès i els idiomes exigits pels Estats d'origen, trànsit o destinació».

Cal esmentar també en aquest àmbit l'Ordre de 2 de febrer de 1991 (BOE núm. 40, del 15), que ratifica el Reglament de la Denominació Específica «Pollo y Capón de la raza Prat» (així en castellà) i el seu Consell Regulador:

«Article 1.2. La protecció atorgada s'estén al nom en castellà "Pollo y capón de la raza Prat" i el nom en català "Pollastre i capó de la raça Prat".

»Article 2. La Denominació Específica "Pollastre i capó de la raça Prat" (*sic*) no es podrà aplicar a cap altre tipus de carn de pollastre o capó que el que protegeix el Reglament present, ni es podran utilitzar termes, expressions o marques que, per la similitud fonètica o gràfica amb aquesta, puguin induir a confusió amb la que és objecte de protecció.

»Article 18. A les etiquetes figurarà obligatòriament el nom de "Pollastre i Capó de la Raça Prat. Denominación específica"» (*sic*, en català i castellà respectivament).

Funció pública

Esmentem en primer lloc la Llei orgànica 11/1991, de 17 de juny (BOE núm. 145, del 18), sobre règim disciplinari de la guàrdia civil. L'article que fa una referència a la llengua és el 8, similar a d'altres reglaments: «Són faltes greus: (...) 2. Tota actuació que comporti discriminació per raó de raça, sexe, religió, *llengua*, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, sempre que no constitueixi delictes». També cal tenir en compte, des d'aquest punt de vista, l'article 7: «Són faltes lleus: (...) 1. El tracte incorrecte amb els ciutadans en l'exercici del servei i vestint l'uniforme.»

Pel que fa a la llengua en la funció pública estatal cal destacar l'Ordre de 20 de juliol de 1990 (BOE núm. 176, del 24), per la qual s'aproven normes per a la provisió de determinats llocs de treball en l'Administració perifèrica de l'Estat, en relació amb el coneixement de les llengües oficials pròpies de les Comunitats Autònomes. Com hem dit en un comentari publicat al butlletí *Llengua i Administració* núm. 40, de desembre de 1990, a la p. 6, «Aquesta Ordre pretén, d'acord amb el seu preàmbul, adequar l'actuació dels funcionaris estatals a la doble oficialitat lingüística», mitjançant certes previsions de coneixements lingüístics en la provisió de llocs de treball. Curiosament l'Ordre no esmenta ni l'article 19 de la Llei estatal 30/1984 (RLD núm. 5, p. 260), que de fet desplega i la feia necessària. Destaquem que l'apartat segon de la part dispositiva de l'Ordre obliga els departaments ministerials a determinar els llocs de treball «per als quals, d'acord amb llur contingut, resulti preceptiu el coneixement de la llengua oficial pròpia de cada Comunitat Autònoma, fet que s'incorporarà com a requisit a les relacions de llocs de treball corres-

ponents». En els concursos per a la resta de places, segons l'apartat tercer, «el coneixement de la llengua pròpia de cada Comunitat Autònoma es valorarà com a mèrit per a la provisió dels llocs de treball els continguts dels quals tinguin relació directa amb:

- «a) Informació al públic.
- »b) Recepció i registre de documents.
- »c) Activitats de gestió amb graus significatius de proximitat amb el públic i de freqüència en la seva relació.
- »d) Activitats per a les quals el coneixement de la llengua constitueix un factor rellevant.»

D'acord amb el punt quatre de l'Ordre, l'acreditació del coneixement de la llengua es pot fer valer mitjançant un títol o, en alguns casos, una entrevista. Finalment, i «tenint en compte el grau d'implantació lingüística» (s'hauria de referir al dels funcionaris, i no al de la societat, segons la Sentència del Tribunal Constitucional 76/1983, referenciada en RLD núm. 3, p. 152), les administracions perifèriques duren a terme «els cursos necessaris per a l'ensenyament de les seves respectives llengües oficials, amb prioritat per als funcionaris que ocupin llocs, la funció dels quals sigui el desenvolupament de les activitats» que hem recollit més amunt, esmentades en el punt tercer de l'Ordre.

Com dèiem en el comentari del butlletí *Llengua i Administració* referenciat, «en principi l'aparició de l'Ordre l'hem d'avaluar com un fet positiu, i a més ens sorprèn positivament la terminologia usada sistemàticament en parlar de “llengües oficials pròpies de les comunitats autònomes” (...). De totes maneres, el contingut de l'Ordre no exhaurix ni de bon tros el sostre establert per aquest Tribunal [Constitucional]. Pensem que una solució més acostada als termes de la seva Sentència 82/1986 (RLD núm. 7, p. 248 i ss.) hauria estat, com aquesta admet expressament, considerar el coneixement de la llengua pròpia com un mèrit en general per a totes les places, i que precisament les que defineix l'Ordre al seu apartat tercer, que hem transcrit en part, fossin aquelles en què aquest coneixement s'establís com a requisit. El contingut de la disposició deixa, en canvi, sense criteris de determinació les places que contindran aquest requisit, i al capdavall continua sense garantir l'immediat i ple exercici dels drets lingüístics per part dels ciutadans, en establir de forma molt limitada només com a mèrit el coneixement de la llengua oficial pròpia en les places on s'atén el públic». Si això ho dèiem el desembre de 1990, només en base a la Sentència del Tribunal Constitucional 82/1986, amb més motiu caldria exigir ara la modificació d'aquesta Ordre —tan limitadament

aplicada, d'altra banda— perquè no s'ajusta en absolut als principis que es desprenen de la Sentència del Tribunal Constitucional 46/1991, de 28 de febrer, reproduïda en l'apartat II.1 d'aquesta *Crònica*.

D'altra banda, cal esmentar el Reial decret 118/1991, de 25 de gener (BOE núm. 33, de 7 de febrer), reguladora de la selecció de personal estatutari i provisió de places a les Institucions Sanitàries de la Seguretat Social. L'article 30.1 d'aquesta disposició diu que «En la fase de concurs es valoraran els mèrits que es determinin en el barem corresponent, que s'aprovarà d'acord amb els següents criteris i apartats (...). e) Amb caràcter addicional, i per a places d'Institucions Sanitàries ubicades a Comunitats Autònomes on hi hagi, a més de la llengua oficial de l'Estat, un altre idioma oficial, podrà reconèixer-s'hi una puntuació, en els termes que prevegin les disposicions aplicables, a aquells aspirants que acreditin el coneixement d'aquest idioma».

A banda d'aquestes disposicions, les convocatòries de selecció de personal de l'Administració de l'Estat continuen fent la mateixa referència a la formació en la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma a què ja hem al·ludit repetidament en cròniques anteriors: «En compliment del que disposa l'article 19 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, el Ministeri per a les Administracions Públiques, a través de l'INAP i en col·laboració amb els centres de formació de funcionaris competents en cada cas, vetllarà per la formació dels aspirants seleccionats en el domini de la llengua oficial de les comunitats autònomes en què obtinguin destinació, un cop nomenats funcionaris de carrera». Les convocatòries de proves selectives en què apareix aquesta clàusula, dintre del període que analitzem, són les següents:

Resolució d'1 d'agost de 1990 (BOE núm. 187, del 6), per a ingrés al Cos d'Advocats de l'Estat. Base 8.7.

Resolució de 17 de setembre de 1990 (BOE núm. 228, del 22), per a l'ingrés en el Cos Superior d'Administradors Civils de l'Estat. Article 8.7.

Resolució de 25 de setembre de 1990 (BOE núm. 233, del 28), per a l'ingrés en el Cos General Auxiliar de l'Administració de l'Estat i Auxiliar de l'Administració de la Seguretat Social. Article 8.7.

Ordre de 26 de setembre de 1990 (BOE núm. 233, del 28), per al Cos Superior de Tècnics Comercials i Economistes de l'Estat. Article 8.7.

Dues Ordres de 26 de setembre de 1990 (BOE núm. 235, d'1 d'octu-

bre): per als Cossos de Diplomats Comercials de l'Estat i d'Enginyers Tècnics del SOIVRE, respectivament. Article 8.7.

Ordre de 26 de setembre de 1990 (BOE núm. 237, de 3 d'octubre), per al Cos Especial d'Auxiliars d'Intervenció de Ports Francs de Canàries. Article 8.7.

Ordre de 26 de setembre de 1990 (BOE núm. 240, de 6 d'octubre), per al Cos d'Inspectors del SOIVRE. Article 8.7.

Ordre de 28 de setembre de 1990 (BOE núm. 242, de 9 d'octubre), per al Cos d'Enginyers Geògrafs i d'Auxiliars Tècnics, i Escala de Programadors, tots del CEDEX. Article 8.7.

Ordre de 28 de setembre de 1990 (BOE núm. 243, de 10 d'octubre), per al Cos de Tècnics Especialistes en Reproducció Cartogràfica, Cos Tècnic Mecànic de Senyals Marítims i Escala d'Escoles Tècniques de Grau Mitjà dels Organismes Autònoms del MOPU. Article 8.7.

Ordre de 2 d'octubre de 1990 (BOE núm. 250, del 18), per al Cos d'Astrònoms. Article 8.7.

Ordre de 9 d'octubre de 1990 (BOE núm. 250, del 18), per a l'ingrés en el Cos d'Arquitectes de la Hisenda Pública. Article 8.7.

Resolució de 10 d'octubre de 1990 (BOE núm. 254, del 23), per a l'Escola Tècnica de la Jefatura Central de Tràfic. Article 8.7.

Resolució d'11 d'octubre de 1990 (BOE núm. 248, del 16), per al Cos de Gestió de l'Administració Civil de l'Estat. Article 8.7.

Resolució de 18 d'octubre de 1990 (BOE núm. 254, del 23), per al Cos General Administratiu de l'Administració de l'Estat i Administratiu de l'Administració de la Seguretat Social. Art. 10.2.

Ordre de 19 d'octubre de 1990 (BOE núm. 256, del 25), per al Cos de Farmacèutics de la Sanitat Nacional. Article 8.7.

Resolució de 25 d'octubre de 1990 (BOE núm. 278, de 20 de novembre), per a l'Escola de Tècnics Facultatius Superiors i de Titulats de les Escoles Tècniques de Grau Mitjà, d'Organismes Autònoms del Ministeri d'Educació i Ciència. Article 8.7.

Resolució de 29 d'octubre de 1990 (BOE núm. 272, de 13 de novembre), per al Cos Superior d'Inspectors de Treball i Seguretat Social. Article 8.7.

Resolució de 30 d'octubre de 1990 (BOE núm. 267, de 7 de novembre), per al Cos d'Enginyers Industrials i Enginyers de Mines. Article 8.7.

Resolució de 31 d'octubre de 1990 (BOE núm. 279, de 21 de novembre), per a l'Escala de Gestió d'Ocupació de l'INEM. Article 8.7.

Quatre Ordres de 8 de novembre de 1990 (BOE núm. 277, del 19), per als Cossos d'Enginyers Navals, d'Observadors Meteoròlegs, Especial Facultatiu de Tècnics Ajudants de Meteorologia i Especial de Tècnics de Telecomunicacions Aeronàutiques. Article 8.7.

Ordre de 15 de novembre de 1990 (BOE núm. 279, del 21), per al Cos d'Estadístics Tècnics Diplomats. Article 8.7.

Ordre de 22 de novembre de 1990 (BOE num. 284, del 27), per al Cos d'Enginyers Agrònoms, Enginyers Tècnics, Cos Nacional de Veterinaris, d'Analistes de Laboratori de l'Institut de Relacions Agràries, per a l'ingrés en l'Escala d'Auxiliars de Laboratori dels Organismes Autònoms del MAPA. Article 8.7.

Ordre de 23 de novembre de 1990 (BOE núm. 286, del 29), per al Cos d'Inspectors de Qualitat del Servei de Defensa contra Fraus. Article 8.7.

Ordre de 29 de novembre de 1990 (BOE núm. 290, de 4 de desembre), per al Cos de Delineants al servei de la Hisenda Pública. Art. 8.6.

Dues Ordres de 29 de novembre de 1990 (BOE num. 296, d'11 de desembre), per als Cossos d'Enginyers Superiors i d'Enginyers Tècnics de Radiodifusió i Televisió. Art. 8.6.

Ordre de 30 de novembre de 1990 (BOE núm. 295, de 10 de desembre), per a l'Escala Tècnica de Gestió dels Organismes Autònoms, especialitat de Gestió Cadastral. Article 8.7.

Resolució de 3 de desembre de 1990 (BOE núm. 198, del 13), per a l'ingrés al Cos de Gestió Postal i de Comunicacions, torn de promoció interna. Article 10.3.

Resolució de 5 de desembre de 1990 (BOE núm. 296, de l'11), per al Cos de Gestió de l'Administració de la Seguretat Social. Art. 8.6.

Ordre de 10 de desembre de 1990 (BOE núm. 305, del 21). Convoca proves selectives per a l'ingrés al Cos d'Ajudants d'Institucions Penitenciàries, Escala Masculina i Femenina, al Cos d'Ajudants Tècnics Sanitaris

d'Institucions Penitenciàries i al Cos Tècnic d'Institucions Penitenciàries. Article 8.7.

Ordre de 12 de desembre de 1990 (BOE núm. 305, del 21), per al Cos de Controladors de Circulació Aèria i de Facultatius d'Arxius, Biblioteques i Arqueòlegs. Art. 8.6.

Resolució de 17 de desembre de 1990 (BOE núm. 307, del 24), per al Cos de Lletrats i Cos de Tècnics de l'Administració de la Seguretat Social. Article 8.7.

Resolució de 17 de desembre de 1990 (BOE núm. 6, de 7 de gener de 1991), per a l'Escala de Programadors d'Informàtica de l'Administració de la Seguretat Social. Article 8.7.

Resolució de 21 de desembre de 1990 (BOE núm. 7, de 8 de gener de 1991), per a l'Escala d'Analistes d'Informàtica i Escala d'Operadors d'Ordinador, de l'Administració de la Seguretat Social. Article 8.7.

Ordre de 26 de desembre de 1990 (BOE núm. 5, de 5 de gener de 1991), per a l'Escala de Titulats d'Escoles Tècniques de Grau Mitjà dels Organismes Autònoms del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Article 8.7.

Resolució de 27 de desembre de 1990 (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1991), per a l'Escala d'Analistes i Operadors de Laboratori, de Científics Superiors, de Preparadors de Laboratori i de Titulats Tècnics Especialitzats de l'INTA. Article 8.7.

Resolució de 14 de gener de 1991 (BOE núm. 25, del 29), per a l'Escala de Titulats Superiors de Serveis de l'INTA. Article 8.7.

Resolució de 21 de gener de 1991 (BOE núm. 39, de 14 de febrer), per a l'Escala de Titulats Superiors de l'Institut de Seguretat i Higiene en el Treball. Article 8.7.

Resolució de 23 de gener de 1991 (BOE núm. 38, de 13 de febrer), per al Cos d'Auxiliars Tècnics, Escala d'Auxiliars Tècnics de Primera, Cos de Tècnics Mitjans i Cos de Tècnics Superiors. Article 8.7.

Ordre de 24 de gener de 1991 (BOE núm. 31, de 5 de febrer), per a Ajudants d'Arxius, Biblioteques i Museus. Article 8.7.

Tres Resolucions de 24 de gener de 1991 (BOE núm. 34, de 8 de febrer), per als Cossos d'Enginyers Tècnics, de Mestres i d'Oficials d'Arseals de l'Armada. Article 8.7.

Resolució de 24 de gener de 1991 (BOE núm. 39, de 14 de febrer), per a l'Escala de Titulats Mitjans de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball. Article 8.7.

Ordre 28 de gener de 1991 (BOE núm. 29, de 2 de febrer), per a l'Escala de Facultatius i Especialistes de l'Administració Institucional de la Sanitat Nacional. Article 8.7.

Dues Ordres de 28 de gener de 1991 (BOE núm. 30, de 4 de febrer), per a l'Escala Auxiliar d'Investigació en Laboratori i Escala d'Ajudants Tècnics Sanitaris, de l'Administració Institucional de la Sanitat Nacional. Article 8.7.

Dues Ordres de 18 de febrer de 1991 (BOE núm. 47, del 23) per al Cos d'Estadístics Facultatius i a l'Escala de Tècnics Facultatius Superiors, dels Organismes Autònoms del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Article 8.7.

Resolució de 18 de febrer de 1991 (BOE núm. 68, de 20 març), per a l'Escala de Delineants d'Organismes Autònoms del Ministeri d'Educació i Ciència. Article 8.7.

Sis Ordres de 23 d'abril de 1991 (BOE núm. 103, del 30), per a Auxiliars d'Intervenció de Ports Francs de Canàries, d'Agents d'Investigació, d'Inspectors Caps, de Mariners, de Mecànics Navals i d'Oficials Marítics, del Servei de Vigilància Duanera. Article 8.7.

Ordre de 30 d'abril de 1991 (BOE núm. 107, de 4 de maig), per a la carrera diplomàtica. Article 8.7.

Vuit Ordres de 25 d'abril de 1991 (BOE núm. 109, de 7 de maig), per al Cos de Gestió d'Hisenda Pública, Cos de Professors Químics de Laboratoris de Duanes, funcionaris interins del Cos de Tècnics Auxiliars d'Informàtica, Escala d'Inspectors, de Maquinistes Navals, d'Oficials de Radiocomunicació, de Patrons i Tècnica, del Servei Vigilància Duanera. Article 8.7.

Ordre de 29 d'abril de 1991 (BOE núm. 113, d'11 de maig), per a l'Escala de Preparadors de l'Institut Espanyol d'Oceanografia. Article 8.8.

Dues Ordres de 30 d'abril de 1991 (BOE núm. 113, d'11 de maig), per al Cos de Diplomats Comercials i Cos Superior de Tècnics Comercials i Economistes de l'Estat. Article 8.7.

Ordre de 6 de maig de 1991 (BOE núm. 112, del 10), per al Cos Tècnic Mecànic de Senyals Marítims. Article 8.7.

Dues Ordres de 9 de maig de 1991 (BOE núm. 120, del 20), per a Cossos d'Enginyers Tècnics i d'Inspectors del SOIVRE. Article 8.7.

Dues Ordres de 8 de maig de 1991 (BOE núm. 128, del 29), per a Cossos d'Enginyers Navals i d'Observadors de Meteorologia. Article 8.7.

Resolució de 10 de maig de 1991 (BOE núm. 118, del 17) per al Cos Superior d'Administradors Civils de l'Estat. Article 8.7.

Tres Ordres de 16 de maig de 1991 (BOE núm. 128, del 29) per als Cossos d'Arquitectes i d'Arquitectes Tècnics i Escala Tècnica de Gestió d'Organismes Autònoms, especialitat Gestió Cadastral, d'Hisenda. Articles 8.7.

Tres Ordres de 16 de maig de 1991 (BOE núm. 129, del 30) per als Cossos de Delineants i d'Enginyers Tècnics d'Obres Públiques i de Topografia. Articles 8.7.

Sis Ordres de 16 de maig de 1991 (BOE núm. 130, del 31) per als Cossos d'Astrònoms, d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, d'Enginyers Geògrafs i Especial Facultatiu de Meteoròlegs, i Escales d'Auxiliars Tècnics i de Programadors del CEDEX. Article 8.7.

Resolució de 21 de maig de 1991 (BOE núm. 124, del 24) per al Cos General Administratiu de l'Administració de l'Estat i el Cos Administratiu de l'Administració de la Seguretat Social. Article 10.2.

Ordre de 21 de maig de 1991 (BOE núm. 127, del 28) per al Cos Superior d'Inspectors de Finances de l'Estat. Article 8.7.

Ordre de 23 de maig de 1991 (BOE núm. 128, del 29) per al Cos de Delineants d'Hisenda Pública. Article 8.7.

Ordre de 23 de maig de 1991 (BOE núm. 129, del 30) per al Cos d'Estadístics Facultatiu. Article 8.7.

Resolució de 22 de maig de 1991 (BOE núm. 135, de 6 de juny), per a l'Escala Tècnica de Prefectura Central de Trànsit. Article 8.7.

Resolució de 29 de maig de 1991 (BOE núm. 144, de 17 de juny), per al Cos d'Enginyers Industrials i de Mines. Article 8.7.

Ordre de 30 de maig de 1991 (BOE núm. 139, d'11 de juny), per al Cos d'Estadístics Tècnics Diplomats. Article 8.6.

Resolució de 31 de maig de 1991 (BOE núm. 134, de 5 de juny), per als Cossos General Auxiliar de l'Administració de l'Estat i Auxiliar de l'Administració de la Seguretat Social. Article 10.2.

Dues Resolucions de 3 de juny de 1991 (BOE núm. 136, del 7) per als Cossos d'Enginyers Superiors i de Tècnics de Radiodifusió i Televisió. Article 8.7.

Resolució de 12 de juny de 1991 (BOE núm. 149, del 22) per al Cos d'Advocats de l'Estat. Article 8.7.

Tres Resolucions de 24 de juny de 1991 (BOE núm. 158, de 3 de juliol), per a l'ingrés al Cos d'Ajudants d'Institucions Penitenciàries, escales masculina i femenina; al Cos d'Ajudants Tècnics Sanitaris d'Institucions Penitenciàries; i al Cos Facultatiu de Sanitat Penitenciària. Article 8.7.

Resolució de 25 de juny de 1991 (BOE núm. 154, del 28) per al Cos de Gestió de l'Administració de la Seguretat Social. Article 8.6.

Altres disposicions esmentables:

Ordre d'1 de febrer de 1991 (BOE núm. 33, del 7). Modifica la de 19 de juny de 1989, que estableix el barem de mèrits aplicable a la promoció interna en les distintes escales i categories del Cos Nacional de Policia. Preveu punts pel fet d'estar en possessió del títol oficial d'idioma o, si no, superar davant el tribunal les proves que s'hi estableixin. Per cada idioma, de 0,5 a 3,5 punts. La puntuació màxima que es tindrà en compte per idiomes serà de 10,5 punts.

Resolució d'11 de febrer de 1991 (BOE núm. 42, del 18), per la qual es convoquen proves selectives per a cobrir places d'Oficial de primera, traductor d'euscar, en règim laboral, al Ministeri de l'Interior.

Ordre de 12 de juny de 1991 (BOE núm. 146, del 19). Convoca concurs de mèrits per a la provisió de llocs de treball al Ministeri d'Affers Socials. Primera convocatòria que recull com a mèrit específic el coneixement de la llengua pròpia, diferent del castellà, en els llocs de treball pertanyents a les Comunitats Autònomes que en tenen —Catalunya, Navarra, Euskadi, País Valencià—, d'acord amb l'Ordre de 20 de juliol de 1990, a part de la valoració en la selecció de funcionaris de la policia que ja

hem anat comentant des d'aquestes pàgines. Va caldre gairebé un any perquè es comencés a aplicar parcialment i limitadament aquesta ordre.

Administració de Justícia

Pel que fa al personal d'aquesta Administració cal esmentar les convocatòries següents, en les quals es donen sis anys d'antiguitat en l'escalafó als qui acreditin el coneixement de la llengua oficial pròpia de Comunitat Autònoma de destinació, d'acord amb els reglaments orgànics corresponents al cos (vegeu RLD núm. 9, p. 170, i núm. 12, p. 248), i ja sigui reproduint l'article del reglament orgànic que preveu aquest mèrit, com simplement citant-lo:

Ordre de 19 de juliol de 1990 (BOE núm. 188, de 7 d'agost). Concurs de trasllat entre Oficials, Auxiliars i Agents de l'Administració de Justícia per a places de nova creació. Norma quarta.

Ordre de 23 de juliol de 1990 (BOE núm. 182, del 31). Concurs de trasllat de la categoria segona del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre de 27 de juliol de 1990 (BOE núm. 182, del 31). Concurs de trasllat per a places vacants de la categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre de 14 de setembre de 1990 (BOE núm. 224, del 18). Concurs de trasllat per a la provisió de places vacants de la categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma quarta.

Resolució de 18 de setembre de 1990 (BOE núm. 227, del 21). Concurs de trasllat per a places vacants de la categoria segona del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre de 24 d'octubre de 1990 (BOE núm. 258, del 27). Concurs de trasllat per a la provisió de places vacants de Jutjats de Menors entre Secretaris Judicials de la segona i tercera categoria. Base quarta.

Ordre de 6 de novembre de 1990 (BOE núm. 267, del 7). Concurs de trasllat per a la provisió de places vacants de la categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre de 26 de desembre de 1990 (BOE núm. 313, del 31). Concurs de trasllat per a la provisió de places vacants de la categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma quarta.

Ordre de 10 de gener de 1991 (BOE núm. 26, del 30). Concurs de trasllats entre funcionaris dels Cossos d'Oficials, Auxiliars i Agents de l'Administració de Justícia per cobrir places en òrgans de nova creació. Fa referència a l'article 51.6 del Reglament orgànic.

Ordre d'11 de febrer de 1991 (BOE núm. 46, del 22). Concurs de trasllat per a provisió de places vacants de categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre de 8 de març de 1991 (BOE núm. 63, del 14). Concurs de trasllats per a la provisió de vacants de Jutjats de Menors entre secretaris judicials de la segona i tercera categories. Norma quarta.

Ordre d'11 de març de 1991 (BOE núm. 66, del 18). Concurs de trasllat entre funcionaris del Cos d'Auxiliars de l'Administració de Justícia, vacants en els organismes judicials que es relacionen. Fa referència a l'article 51.6 del reglament orgànic.

Ordre de 27 de març de 1991 (BOE núm. 84, de 8 d'abril). Concurs de trasllat de secretaris judicials de primera categoria. Norma quarta.

Ordre de 8 d'abril de 1991 (BOE núm. 88, del 12). Concurs de trasllat per a vacants de categoria tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma quarta.

Ordre de 8 d'abril de 1991 (BOE núm. 90, del 15). Concurs de trasllat de la categoria segona del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Dues Ordres de 21 de maig de 1991 (BOE núm. 135, de 6). Concursos de trasllat de categories segona i tercera del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Ordre d'1 de juny de 1991 (BOE núm. 134, del 5). Concurs de trasllat per a la provisió de places vacants de la segona categoria del Cos de Secretaris Judicials. Norma cinquena.

Recordem que no es merita ni es requereixen coneixements de les llengües estatals diferents del castellà ni en la selecció ni en la promoció, ni en cap tipus de convocatòries relatives a jutges o magistrats. No reproduïm, per tant, la referència a aquestes, per bé que les considerem contràries en aquest aspecte a la legislació superior. Esmentem, però, per exemple, les proves de selecció per a Agents de l'Administració de Justícia (Ordre de 29 d'agost de 1990, publicada al BOE núm. 211, de 3 de setembre), un tema de les quals duu per títol «Les regles d'ortografia en la Llengua

Espanyola», i dues Ordres de 29 d'agost de 1990 (BOE núm. 211, de 3 de setembre), de convocatòria de promoció interna, pel sistema del concurs restringit, per a l'ingrés en el Cos d'Auxiliars, entre funcionaris del Cos d'Agents de l'Administració de Justícia, la primera, i en el Cos d'Oficials, entre Auxiliars de l'Administració de Justícia, la segona, ja que en la base 6.1.f d'aquestes ordres es merita el «Coneixement d'idiomes» amb un màxim d'1.5 punts.

Administració local

Pel que fa a aquest àmbit, el Reial decret 896/1991, de 7 de juny (BOE núm. 142, del 14), pel qual s'estableixen les regles bàsiques i els programes mínims a què s'ha d'ajustar el procediment de selecció dels funcionaris d'Administració Local, no fa referència a la llengua en el seu articulat, però al final del preàmbul diu el següent: «En aquest context de flexibilitat, les Comunitats Autònomes podran afegir als continguts mínims fixats en aquest Reial decret el coneixement de la seva llengua pròpia, segons que ho hagi previst la seva legislació de normalització lingüística.

Funció pública docent

En aquest àmbit cal esmentar les disposicions següents:

Dues Ordres de 17 i 18 d'octubre de 1990 (BOE núm. 252, del 20), per les quals es regulen les normes generals de procediment a què han d'atenir-se les convocatòries específiques del concurs per a la provisió de llocs de treball en Centres Públics de Pre-escolar, EGB i Educació Especial, d'acord amb el Reial decret 895/1989, de 14 de juliol, la primera, i les normes de procediments aplicables als concursos de trasllats que es convoquin durant el curs 1990-91 de catedràtics i professors d'ensenyaments mitjans, artístics i d'idiomes. Totes dues inclouen una clàusula (5a. i 3a., respectivament) que diu que «En les convocatòries per a llocs ubicats en Comunitats Autònomes on la seva llengua pròpia tingui caràcter oficial, es podran establir els requisits legalment exigibles en raó de la cooficialitat de les llengües». L'Ordre del dia 18 afegeix tot seguit que «El Ministeri d'Educació i Ciència podrà establir els mateixos requisits per a places de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears». El segon paràgraf del punt 5è. d'aquesta darrera ordre afegeix, com en convocatòries anteriors, que «Els professors titulars de les assignatures de llengua

i literatura catalana i valenciana, com també els de llengua i literatura basca, podran participar indistintament a les places vacants dels cossos d'ensenyament mitjans existents a Catalunya, Balears i València, País Basc i Navarra, respectivament, en les mateixes condicions establertes en el paràgraf anterior».

Ordre de 24 de gener de 1991 (BOE núm. 30, de 4 de febrer), per la qual es convoca concurs per cobrir llocs de treball singulars vacants a les plantilles dels Centres de Recursos d'Educació Compensatòria, dependents del Ministeri d'Educació i Ciència. S'hi preveu que «Els professors que obtinguin destinació a l'àmbit de la CAIB s'atindran al que, sobre coneixement de la Llengua Catalana, estableix la Llei 3/1986, de 19 d'abril, de Normalització Lingüística de les Illes Balears, en la seva disposició addicional 6a. (RLD núm. 8, p. 244).

Ordre de 13 de març de 1991 (BOE núm. 66, del 18), per la qual s'aprova el contingut dels qüestionaris que han de regir en els procediments selectius d'ingrés als Cossos Docents d'Ensenyament Secundari i Mestres. Inclou els qüestionaris relatius als cossos de professors d'ensenyament secundari per a l'especialitat de Llengua i Literatura Catalanes (Illes Balears), i per a l'especialitat, en el Cos de Mestres, de «Filologia, Llengua Catalana, Illes Balears», entre altres.

Reial Decret 574/1991, de 22 d'abril (BOE núm. 97, del 23), pel qual es regula transitòriament l'ingrés al Cos de Funcionaris Docents a què es refereix la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenament general del sistema educatiu —LOGSE—. L'article 18 d'aquest Reial Decret —article que no té caràcter bàsic d'acord amb la disposició final primera— assenyalava que «En les convocatòries que incloguin places en Comunitats Autònomes la llengua pròpia de les quals tingui caràcter oficial podran establir-se els procediments adequats per acreditar el coneixement de la llengua corresponent». No parla d'aspectes lingüístics, en canvi, el Reial Decret 575/1991, de 22 d'abril (BOE núm. 97, del 23), pel qual es regula la mobilitat entre els Cossos Docents i l'adquisició de la condició de Catequè a què es refereix la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre —LOGSE—.

Ordre de 23 d'abril de 1991 (BOE núm. 98, del 24), per la qual, d'acord amb el que estableixen la disposició transitòria 5a. de la LOGSE i el Reial Decret 574/1991, de 22 d'abril, es convoquen proves selectives per ingressar al Cos de Mestres. Inclou unes previsions lingüístiques insuficients

idèntiques a les anteriors (vegeu, per exemple, l'Ordre de 23 d'abril de 1990 a la RLD núm. 16, p. 263, i el comentari que hi fèiem). Així, pel que fa a les Illes Balears, únic territori de llengua catalana d'abast de l'Ordre, s'hi preveu una «prova de coneixement de la llengua catalana i de la cultura balear» que «en cap cas tindrà caràcter eliminatori, però els opositors que no la superin queden obligats a participar» en uns cursos.

Relacions internacionals

Cal esmentar, pel que fa a aquest àmbit, els següents textos apareguts al *Butlletí Oficial de l'Estat*:

Instrument de 30 de novembre de 1990 (BOE núm. 313, de 31 de desembre), de ratificació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989. Inclou el text de la Convenció, que fa les següents referències a aspectes lingüístics:

«Preàmbul

Els estats parts en la convenció present (...) reconeixent que les Nacions Unides han proclamat i han acordat en la Declaració Universal de Drets Humans i en els pactes internacionals de drets humans, que tota persona té tots els drets i llibertats que hi són enunciats, sense distinció de cap mena, per motius de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o d'una altra índole, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició (...) Han convingut el que segueix: (...)

»Article 2

1. Els estats parts respectaran els drets enunciats en la Convenció present i n'asseguraran l'aplicació a cada infant subjecte a la seva jurisdicció, sense distinció de cap mena, independentment de la raça el color, el sexe, l'idioma, la religió, l'opinió política o d'una altra índole, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, els impediments físics, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, dels seus pares o dels seus representants legals. (...)

»Article 29

1. Els estats parts convenen que l'educació de l'infant haurà d'estar encaminada a: (...) c) Inculcar a l'infant el respecte dels seus pares, de la seva pròpia identitat cultural, *del seu idioma* i els seus valors, dels va-

lors nacionals del país en què viu, del país de què sigui originari i de les civilitzacions diferents de la seva (...).

»Article 30

En els estats en què hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques o persones d'origen indígena, no es negarà a un infant que pertanyi a tals minories o que sigui indígena el dret que li correspon, en comú amb els altres membres del seu grup, a tenir la seva pròpia vida cultural, a professar i a practicar la seva pròpia religió, o a *emprar el seu propi idioma.*»

Instrument de 13 de juny de 1991 (BOE núm. 187, de 6 d'agost) d'acceptació per Espanya de diversos annexos del Conveni Internacional per a la Simplificació i Harmonització del Règim Duaners fet a Kyoto, de 18 de maig de 1973 (BOE núm. 115, de 13 de maig, i núm. 226, de 19 de setembre, de 1980). «Annex D.2. Idiomes que cal utilitzar. 7. *Pràctica recomanada.* Els formularis dels certificats d'origen hauran d'imprimir-se en l'/els idioma/es escollit/s pel país d'exportació, i també en francès o anglès, en cas de no haver-ne estat elegit cap d'aquests. 8. *Pràctica recomanada.* Quan l'idioma utilitzat per emplenar el certificat d'origen sigui diferent del/s del país d'importació, les autoritats duaneres d'aquest no hauran d'exigir sistemàticament una traducció de les indicacions consignades en el certificat d'origen.»

No obstant això, tant aquestes normes internacionals com el principi constitucional de plurilingüisme queden en paper mullat quan es tracta, entre altres àmbits, de les relacions internacionals de l'Estat espanyol. Així, l'Instrument de 6 de desembre de 1990 (BOE núm. 292, del mateix dia i any) de ratificació de l'Acord Veterinari Sanitari entre el Govern de l'Estat Espanyol i el Govern de la República Popular de Bulgària, firmat a Sofia el 21 de juliol de 1976, diu, en el seu article 4, que els documents que s'hi regulen «hauran de ser redactats en llengua espanyola i búlgara». Es continua mantenint la terminologia preconstitucional («llengua espanyola») per a les relacions internacionals.

Toponímia

Pel que pot afectar els noms de lloc cal esmentar el Reial Decret 1499/1990, de 23 de novembre (BOE núm. 284, del 27), pel qual es modifica parcialment el Reial Decret 382/1986, de 10 de febrer, sobre funciona-

ment del Registre d'Entitats Locals, referenciat en la *Crònica* del número 8, pàg. 219. D'altra banda és innecessari referenciar les nombroses convocatòries i disposicions del BOE en què surten llistes de localitats, i que pel que fa a Catalunya i altres comunitats autònomes amb llengua pròpia diferent del castellà contenen incorreccions en la toponímia.

Altres disposicions

Pel que fa a altres àmbits, cal esmentar l'Ordre d'11 de juliol de 1991 (BOE núm. 176, del 24), sobre tramitació d'expedients de dispensa del requisit de residència a Espanya per a la recuperació de la nacionalitat als emigrants o fills d'emigrants. Preveu, en el punt segon, que en alguns d'aquests expedients es valori, entre altres aspectes, «l'adaptació a la cultura espanyola i el coneixement de l'idioma». Aquesta disposició no s'adiu gens amb l'article 220.5 del Reglament del Registre Civil, d'acord amb la redacció que li dona el Reial Decret 1917/1986, de 29 d'agost, referenciat a la *Crònica* del núm. 9, p. 171, ja que s'alludeix precisament a l'expedient de recuperació de la nacionalitat, entre d'altres, dient que en la sol·licitud s'ha d'indicar, especialment «Les circumstàncies que redueixen el temps exigít; si parla castellà o una altra llengua espanyola; qualsevol circumstància d'adaptació a la cultura i l'estil de vida espanyols (...)».

A part de la llei amb què hem ençapçalat aquesta crònica i els altres casos ressenyats, continuem trobant disposicions de l'Estat que anomenen el castellà com «l'idioma espanyol», erigint-se en l'única llengua de l'Estat i ignorant els principis i la terminologia constitucional. Així, les Ordres de 31 d'agost de 1990 (BOE núm. 225, de 19 de setembre), i de 9 de gener de 1991 (BOE núm. 14, del 16), per les quals es modifiquen les monedes de cent i deu pessetes, respectivament, tenen com a fonament el fet que «la utilització de lletres en lloc de números per expressar el valor dificulta la utilització» d'aquestes monedes «a qui no coneix l'idioma espanyol i s'aparta de la pràctica seguida en tots els sistemes monetaris, que expressen el valor en caràcters de números aràbics». Com que els qui no coneixen l'idioma espanyol, d'acord amb l'article 3.1 de la Constitució, només poden ser estrangers, i en les normes i tractats publicats al BOE que afecten l'estranger es parla sovint d'idioma espanyol —ara sense tenir en compte el mateix article 3.1 de la Constitució—, ens adonem que, almenys pel que fa a la llengua, un mateix article de la Constitució en un mateix context és acatat o ignorat segons la voluntat de l'autor

de la norma. En aquest mateix sentit, l'Ordre de 9 de gener de 1991 (BOE núm. 19, del 22), per la qual s'estableixen programes d'actuació en favor dels immigrants, preveu, en el programa 1, «Ajudes per a la realització d'accions que afavoreixin el coneixement de la llengua i cultura». L'article 1 de l'Ordre, dins aquest programa, posa com a objectiu «afavorir la integració dels immigrants en la societat espanyola, respectant llur identitat cultural». L'article 2 es refereix al tipus d'accions, que consistiran en l'«ensenyament de la cultura i la llengua espanyola i, si s'escau, de la comunitat autònoma de residència (...). Ensenyament de la llengua i la cultura del país d'origen (...)».

D'altra banda, aquesta darrera Ordre està lligada a una altra de 9 de gener de 1991 (BOE núm. 19, del 22), per la qual s'estableixen programes d'actuació a favor dels emigrants. Dintre del capítol IV d'aquesta Ordre, titulat «Ajudes adreçades a facilitar la lliure circulació dels treballadors», trobem els articles següents:

«*Article 124*

»Objectiu i finalitat. El desenvolupament d'accions que permetin als treballadors el perfeccionament dels seus coneixements professionals i lingüístics, com també l'adquisició d'una experiència laboral a l'estranger amb vista a fer possible la lliure circulació dels treballadors.
(...)

»*Programa 17. Ajudes per facilitar la lliure circulació de joves treballadors*

«*Article 126*

»Tipus d'accions. En el marc dels projectes de lliure circulació de joves treballadors, es consideraran els següents tipus d'accions: (...) En cas necessari, s'inclouran períodes de formació lingüística o professional de durada variable, segons les necessitats dels participants.
(...)

«*Article 129*

»Tipus d'ajuda. Subvenció, en quantia variable, segons el cost, la durada i interessos del projecte, que estarà destinada a sufragar les despeses relatives a allotjament i manutenció, transport, assegurances, formació lingüística, etc., com també altres despeses que s'estimin necessàries per al desenvolupament del projecte.
(...)

»*Programa 18. Ajudes per a la gestió de feina a l'exterior*

»Article 134

»Tipus d'accions. En el marc dels programes de gestió de feina exterior es consideraran els següents tipus d'accions:
(...)

»Accions de formació específica o d'una altra naturalesa a demandants de feina a l'exterior per a la preparació de proves o exàmens que els facultin per a l'accés a ofertes de treball exterior, com també formació adequada de l'idioma del país d'acolliment.»

Cal citar també el Reial decret 421/1991, de 5 d'abril (BOE núm. 83, del 6), que publica les normes reguladores dels processos electorals, i que conté previsions d'ús de les llengües «cooficials» només en els documents destinats als votants. En aquest àmbit, recollim les resolucions següents de la Junta Electoral Central:

De 25 de setembre de 1990 (BOE núm. 232, del 27), per la qual es publica un Acord d'aquesta, de 24 de setembre de 1990. En el punt 2 de l'annex II s'hi diu el següent: «Ús de models en llengües oficials: En les Comunitats Autònomes que tinguin reconeguda altra llengua oficial, a més del castellà, les respectives Administracions Públiques adoptaran les mesures necessàries per possibilitar l'ús indistint dels diversos models en ambdues llengües. Aquests models en les distintes llengües s'ajustaran als homologats per aquesta Junta Electoral Central inclosos en els annexos respectius.» El BOE núm. 236, de 2 d'octubre, publica la continuació d'aquesta resolució i de l'acord respectiu, i concretament hi apareixen els models de documents bilingües encara amb el castellà en el lloc preferent.

Tres resolucions de 4 d'abril de 1991 (BOE núm. 92, del 17, les dues primeres, i núm. 100, del 26 la tercera), i una de 29 d'abril (BOE núm. 115, de 14 de maig), per les quals s'aproven els models d'actes corresponents a les eleccions als parlaments de Navarra i les Illes Balears, i a les Corts Valencianes i les Juntes Generals d'Àlaba, Guipúscoa i Biscaia, respectivament. En el cas de Navarra, els models són bilingües per a la zona bascòfona, amb el castellà en el lloc preferent, i monolingües en castellà en la zona mixta i la no bascòfona. No calen comentaris. En el cas de les Illes, els textos són bilingües amb ús d'un català estàndard en el lloc preferent, mentre que al País Valencià i al País Basc es preveuen models bilingües amb el castellà en el lloc preferent. Tampoc no calen comentaris sobre aquestes diferències de preferència.